

DE ONTHULLING VAN Villa Spierenburg

Elf maanden lang berichtte ontwerper Dick Spierenburg in *Eigen Huis & Interieur* hoe zijn droomhuis in Bilthoven vorm kreeg. In aflevering twaalf: het slotakkoord. 'Soms is het hier net een laboratorium, waar ik dingen kan uitproberen.'

Productie: **Jeen Boetzel** Fotografie: **Dennis Brandsma** Tekst: **Jack Meijers**

Het contrast tussen een kraag met dennen en een wit bouwblok vond Dick Spierenburg een aantrekkelijk ideaalbeeld. 'Het is gelukt, met professionele ondersteuning van Frank Stedehouder (Mex architects) en Ronald van der Heide (Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten).

Dick Spierenburg (1953, Utrecht) is ontwerper, binnenhuisarchitect en designmanager. Hij tekende meubels voor Nederlandse fabrikanten als Gelderland, Arco, Montis en Castelij, geregeld in samenwerking met Karel Boonzaaijer. Ook was hij een van de initiatiefnemers van het voormalige Pakhuis Amsterdam en Design Post Köln. Op dit moment werkt hij als consultant voor de meubelbeurs Keulen 2010 het nieuwe beursconcept Pure Village uit.

Een auto mindert vaart. De blik van de bestuurder dwaalt af naar rechts. 'Ik ben eraan gewend,' lacht Dick Spierenburg (1953, Utrecht). 'Het gebeurt soms een paar keer per dag.' Het strakke, rechthoekige huis dat hier het afgelopen jaar op een bosrijk perceel in Bilthoven verrees, trekt de aandacht van passanten. Met zijn modernistische voorkomen wijkt 'Villa Spierenburg' af van het geijkte patroon in deze omgeving: uit baksteen gemetselde nieuwbouwwoningen in historiserende jaren '30-stijl en punttaken uit de jaren zeventig.

'Toen het goed was, werd het saai.' Zo begon je de reeks columns over je verhuizing naar Bilthoven. Wat was je motief om afscheid te nemen van Amersfoort? 'Ons huis in Amersfoort was het eerste dat ik zelf bouwde, op een compacte kavel van 650 vierkante meter. Ik tekende in 1998 een kubuswoning, op grond van een gezinssituatie met twee thuiswonende, schoolgaande kinderen. Toen mijn dochters gingen studeren, veranderde de context en begon het te kriebelen.'

Rezen er op grond van je professionele achtergrond als interieurarchitect en ontwerper vraagtekens bij de indeling? 'Als je eenmaal ergens woont, trek je het op den duur amper nog in twijfel. Je maakt iets, richt het in en vervolgens pas je je aan. Het bevalt je en dan ga je niet meer op elke slak zout leggen.'

Je zag dit project als een kans om opnieuw examens af te leggen, een soort meesterproef? 'Het is verhelderend wanneer je jezelf eens in de zoveel tijd opnieuw de vragen stelt waar je in je werk voortdurend mee bezig bent. Wanneer

je voor de uitdaging staat je eigen omgeving opnieuw vorm te geven, biedt zo'n totaalproject mogelijkheden tot het uiterste te gaan. Ik ben in mijn werk altijd op zoek naar de balans tussen vormen die ik spannend en fraai vind en het gebruik ervan. Bij architectuur komt daar nog iets bij: het passen in en contrasteren met de omgeving. Dit huis is vanuit een opener standpunt geformuleerd dan ons vorige huis. Als je met z'n vieren woont, ga je ruimtes opdelen en functies strenger definiëren. Met zijn tweeën ben je minder gebonden, kun je meer kanten op. Het was een gigantische kennis-update.'

Een waar je in dit geval nu eens zélf de vruchten van plukt... 'Ja, al is het maar goed dat je van tevoren niet weet waar je aan begint, geen notie hebt van alle drempels en valkuilen.'

Je kende deze plek? 'Als geboren Utrechenaar zocht ik hier vroeger de natuur wel eens op. Ik houd van de stad, maar heb de combinatie van architectuur en natuur altijd fascinerend gevonden. Ze kunnen van elkaar profiteren.'

Wist je op het moment dat je de kavel met semibungalow uit 1970 aankocht dat je hier mocht bouwen? 'Slopen van het huis en er iets nieuws voor terugzetten zou het probleem niet zijn. Maar wát het dan precies mocht worden, bleef nog even spannend. Voor mijzelf stond de keuze vast: mijn handschrift is ingetogen en neigt naar rechthoekig. Ik heb me laten inspireren door een stroming als de Nieuwe Zakelijkheid, met mijn bewondering voor hedendaagse architecten als Peter Zumthor, Steven Holl en Jean Nouvel in het achterhoofd.' ►

Boven De Domino-bank in de woonkamer ontwierp Dick Spierenburg voor Montis. Het werk aan de muur bestaat uit tientallen houtskooltekeningen van een Indonesische kunstenaar. **Linksonder** Op de plaats van een bruin gemetselde semibungalow uit 1970 verrees een witgestuukte split-levelwoning. **Rechtsonder** Een royale entree met trappenhuis verbindt het woongedeelte met het werk- en slaapgedeelte. De stoelen Orca zijn een samenwerking van Karel Boonzaaijer en Dick Spierenburg voor Castelij.

Linksboven Een rode wand met doorkijk op ooghoogte scheidt het kook- en woongedeelte. **Rechtsboven** De Armframe 418 en Feetframe 431 zijn van Alias. **Linksonder** De boekenkast is een prototype, met extra eiken elementen voor vinylplaten en grote boeken. **Rechtsonder** Aan de zelf ontworpen eettafel staan stoelen Lucca voor Gelderland. De lamp boven de eettafel is Spierenburgs 'kale herinterpretatie van de kroonluchter'. Achterin: fauteuil Hugo van Simon Pengelly voor Montis.

En dat in een plaats waar je een ontheffing voor een plat dak moet aanvragen? Neem je dan geen groot risico? 'Wie wil bouwen, heeft een vergunning nodig. In een 260 pagina's dikke nota specificceert de gemeente haar standpunt, aan de hand waarvan de welstandscommissie De Bilt 'de visuele kwaliteit en relatie tot de omgeving' toetst.' **Je schreef: 'Een Drentse plaggenhut voldoet eerder aan het wensbeeld dan een modern ontwerp.' En dat nota bene in de omgeving waar Rietveld zelf vandaan komt!** 'Sterker nog: hier even verderop staat een origineel Rietveld-huis. Maar politiek en historisch besef gaan niet altijd vanzelfsprekend samen.' **Uiteindelijk mocht je toch je gang gaan.** 'De welstandsprocedure is een mijnenveld. Wanneer zo'n commissie aandringt op aardkleuren, baksteen en rode pannen weet je dat er extra op je gelet gaat worden als je pleit voor een modernistische benadering. Gelukkig bestaan er vluchtroutes. In mijn geval bleek een narrow escape mogelijk.' **Kun je het uitgangspunt van de tekening typeren?** 'Als je zelf bouwt, doe je je best op elke vraag over buiten en binnen, over behoeftes en functies

een antwoord te formuleren. Ik ben daar deze keer veel dieper in gedoken dan bij mijn vorige huis, met professionele ondersteuning van een architect en een tuinarchitect. Het proces was er steeds op gericht om het gegeven, de plek en de omgeving, het ontwerp van buiten- en binnenzijde inclusief de toegepaste producten in een uitgebalanceerd en tegelijk verrassend geheel om te zetten.' **Wat betekende dat concreet?** 'Het plan om het oorspronkelijke huis – uit kosten oogpunt – te verbouwen, was een van de onderzochte opties, naast alternatieve nieuwe ontwerpen. Dat bleek te ingewikkeld. Optie B – nieuwbouw – lag dus voor de hand. Al vind ik wel dat je je dan eerst de gewetensvraag moet stellen welke waarden en herinneringen er met een huis verloren gaan. In dit geval: niets. Ik wilde een licht huis met twee etages en een maximale aansluiting op buiten. Samen hebben we drie gescheiden zones gedefinieerd. Een hoge kant met open ruimte om te ontspannen, te ontmoeten, te koken en te eten. De hoge plafonds – vier meter veertig hoog – zijn fantastisch, maar vergen een speciale akoestische behandeling om galm te voorkomen. ►

'MIJN HANDSCHRIFT NEIGT NAAR RECHTHOEKIG'

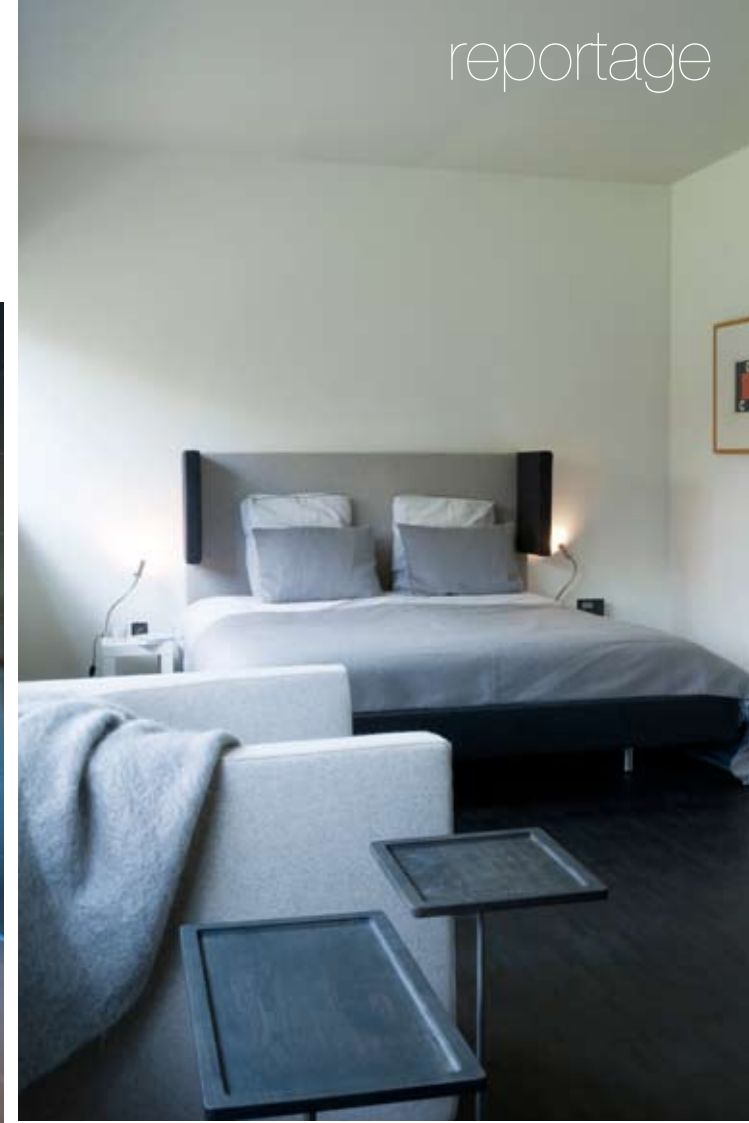
De kasten in de keuken zijn maatwerk. 'In nieuwbouw probeer je ze zoveel mogelijk te integreren.' Op de vloer liggen grote gebakken tegels, Mosa XXL. Stool_One is een ontwerp van Konstantin Grcic voor Magis (Quattro Benelux).

'NATUUR EN ARCHITECTUUR KUNNEN VAN ELKAAR PROFITEREN'

Een waterpartij aan de voorzijde vormt een natuurlijke blokkade tussen het entreegebied en het privégebied.

Linksboven In de badkamer is plaats voor bad Philippe Starck-II van Hoesch en een douchegeedeelte. **Rechtsboven** De slaapkamer. Het bed is een eigen ontwerp. Datzelfde geldt voor fauteuil Invitation en bijzettafeltjes Standby voor Arco. **Linksonder** Dick Spierenburg aan het werk aan de Circlips-tafel voor Castelij. Het blad is een versmelting van cirkel en ellips. **Rechtsonder** Het domein van een van de nog thuiswonende dochters.

In ons oude huis waren we gewend aan de voordelen van een dichte keuken. Hier was het zonde om een wand aan te brengen. In het woonkeukengedeelte kwam ik uit op een ruimteverdeler met doorkijkmogelijkheid op ooghoogte. Ik houd van wit- en grijstonen, maar een krachtig rood accent leek me een interessante toevoeging. Via een royale entree staat het woongedeelte in verbinding met de andere kant: werkamers op de begane grond, slaap- en badkamers op de verdieping.

Het interieur is gelijktijdig met het ontwerp van de buitenkant gepland? 'Hoogteverschillen zorgen voor spannende verhoudingen en verrassende contrasten. Grote glasvlakken en langwerpige ramen verbinden binnen en buiten. Ik heb steeds geprobeerd van binnen naar buiten en van buiten naar binnen te werken. Hoe valt het licht? Welke zichtlijnen zijn er? En wat voor consequenties hebben de architectonische elementen voor het interieur?'

Dat wordt vaak over het hoofd gezien? 'Lang niet iedere architect is geïnteresseerd in wat zich aan de binnenkant afspeelt. En binnenhuisarchitecten hebben niet altijd oog voor 'het beeld' aan de buitenkant. Die tweedeling blijft merkwaardig. Het

gaat om het totaal. Dat was misschien wel de grootste uitdaging: om het héle traject te bewandelen. In samenwerking met een architect en een tuinarchitect voor de technische ondersteuning.'

Behalve bestaande meubels die je al eens voor Castelij, Montis, Gelderland of Arco ontwierp, heb je hier een aantal prototypes gerealiseerd. In de woonkamer zijn de boekenkast, de tafel en de verlichting erboven van jouw hand. 'Dit huis is soms net een laboratorium, waar ik dingen kan uitproberen. De lamp boven de eettafel is een soort kale herinterpretatie van de kroonluchter geworden. Kroonluchters geven prachtig licht, de tierelantijnen heb ik hier weggelaten. Dit is een variant met gloeilampen, maar een led-variant is ook in ontwikkeling.'

Een vrouw fietst voorbij. Ze houdt even in en draait haar hoofd. 'Ik kan er alleen maar naar raden wat ze ervan vindt. Misschien had ze hier toch eerder een Hans & Grietje-huis verwacht? Ik hoop alleen maar dat het me is gelukt een huis met toekomstwaarde te bouwen. Zo'n kans zou je jezelf eens in de tien jaar moeten toestaan.' ■

Dick Spierenburg
www.dickspierenburg.nl

